

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 listopada 2015 roku na podstawie art.83 ust. 1, art.24 ust. 4 i 6, art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 97 § 1, art. 98§ 1, 2, art.100, art.101 § 1, 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa oraz z art.924, 925, 1031 § 2 kc Zakład Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w Ł. orzekł, że J. S. jako spadkobierczyni po zmarłym w dniu 6 maja 2013 roku małżonku T. S., synu F. i C., ponosi odpowiedzialność do wysokości stanu czynnego spadku, tj. do kwoty 85.918,00 zł. Zobowiązania spadkodawcy na dzień otwarcia spadku wynosiły:

- na ubezpieczenie społeczne za okres od stycznia 2011 roku do marca 2013 roku, należność główna w wysokości 15.471,72 zł, odsetki (liczone na dzień zgonu płatnika, tj. na dzień 6 maja 2013 roku) w kwocie 2.253,00 zł, ogółem 17.724,72 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne za miesiące: lipiec 2011 roku, od września 2011 roku do czerwca 2012 roku, październik 2012 roku, od stycznia do marca 2013 roku, należność główna w wysokości 3.019,35 zł, odsetki (liczone na dzień zgonu płatnika, tj. na dzień 6 maja 2013 roku) w kwocie 480,00 zł, ogółem 3.499,35 zł,

- na Fundusz Pracy za okres od lutego 2011 roku do marca 2013 roku, należność główna w wysokości 1.328,88 zł, odsetki (liczone na dzień zgonu płatnika, tj. na dzień 6 maja 2013 roku) w kwocie 162,00 zł, ogółem 1.490,88 zł.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż zgodnie z protokołem z dnia 17 grudnia 2013 roku, sygn. akt II Ns 1960/13 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny przyjął oświadczenie J. S. – spadkobiercy ustawowego o przyjęciu spadku po zmarłym małżonku T. S. synu F. i C. z dobrodziejstwem inwentarza. W dniu 28 kwietnia 2014 roku na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi z dnia 17 grudnia 2013 roku, sygn. akt II Ns 1960/13, sporządzony został przez Komornika Sądowego spis inwentarza majątku spadkowego, zgodnie z którym na aktywa spadku po zmarłym w dniu 6 maja 2013 roku T. S. składa się stanowiący współwłasność lokal mieszkalny nr (...) położony w Ł. przy ulicy (...), o powierzchni użytkowej 50,54 m², którego wartość nie została oszacowana. Z informacji udzielonej w dniu 25 września 2015 roku przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego Ł. wynika, że wartość rynkowa lokali mieszkalnych zlokalizowanych w Ł. przy ulicy (...) kształtuje się na poziomie 3.400 zł za 1 m². Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia organ rentowy uznał, iż wartość czynna spadku po zmarłym T. S. wyniosła 85.918,00 zł.

/decyzja k 96-98 akt ZUS/.

W dniu 4 grudnia 2015 roku wnioskodawczynie złożyła odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego, podnosząc, że sytuacja finansowa, w jakiej się obecnie znajduje uniemożliwia jej spłatę zaległości składkowych. Wskazała, że jest osobą bezrobotną, zarejestrowaną w Powiatowym Urzędzie Pracy, bez prawa do zasiłku. Z uwagi na wiek i stan zdrowia trudno jest jej podjąć pracę, a jej jedyny obecny dochód to zasiłek z MOPS w kwocie 254 zł, ponadto otrzymuje dofinansowanie na posiłki w kwocie 120,00 zł i dodatek mieszkaniowy. Podniosła także, że finansowo wspiera ją córka oraz, że nie posiada żadnego majątku, ani oszczędności, aby spłacić zobowiązania zmarłego męża.

/odwołanie k-2-2 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k 9-9 odwrót /

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

T. S., mąż wnioskodawczyni, prowadził działalność gospodarczą. W dniu 6 maja 2013 roku T. S. zmarł. Zadłużenie spadkodawcy z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, powstałe w trakcie prowadzonej przez dłużnika działalności gospodarczej wynosiło:

- na ubezpieczenie społeczne za okres od stycznia 2011 roku do marca 2013 roku, należność główna w wysokości 15.471,72 zł, odsetki (liczone na dzień zgonu płatnika, tj. na dzień 6 maja 2013 roku) w kwocie 2.253,00 zł, ogółem 17.724,72 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne za miesiące: lipiec 2011 roku, od września 2011 roku do czerwca 2012 roku, październik 2012 roku, od stycznia do marca 2013 roku, należność główna w wysokości 3.019,35 zł, odsetki (liczone na dzień zgonu płatnika, tj. na dzień 6 maja 2013 roku) w kwocie 480,00 zł, ogółem 3.499,35 zł,

- na Fundusz Pracy za okres od lutego 2011 roku do marca 2013 roku, należność główna w wysokości 1.328,88 zł, odsetki (liczone na dzień zgonu płatnika, tj. na dzień 6 maja 2013 roku) w kwocie 162,00 zł, ogółem 1.490,88 zł.

/ bezsporne/

W postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt II Ns 1960/13 w dniu 17 grudnia 2013 roku J. S. złożyła do protokołu oświadczenie o przyjęciu spadku po zmarłym małżonku T. S., synu F. i C. z dobrodziejstwem inwentarza, natomiast dzieci zmarłego A. S. i J. T. złożyły oświadczenie o odrzuceniu spadku. Ponadto w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt II Ns 801/14 w dniu 25 września 2014 roku J. T. i R. T. działając w imieniu małoletniej córki W. T. i małoletniego syna D. T. złożyli oświadczenie do protokołu o odrzuceniu spadku po zmarłym T. S..

/ protokoły rozpraw w sprawach II Ns 1960/13 i II Ns 801/14 – k.38-40, 50-52 akt ZUS/.

W dniu 28 kwietnia 2014 roku na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi z dnia 17 grudnia 2013 roku, sygn. akt II Ns 1960/13, sporządzony został przez Komornika Sądowego spis inwentarza majątku spadkowego, zgodnie z którym na aktywa spadku po zmarłym w dniu 6 maja 2013 roku T. S. składa się stanowiący współwłasność lokal mieszkalny nr (...) położony w Ł. przy ulicy (...), o powierzchni użytkowej 50,54 m², którego wartość nie została oszacowana.

/postanowienie z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt II Ns 1960/13 –k.44 akt ZUS, protokół czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi J. D. z dnia 28 kwietnia 2014 roku – k.46-48 akt ZUS/

W piśmie z dnia 25 września 2015 roku Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego Ł. udzielił informacji, że wartość rynkowa lokali mieszkalnych zlokalizowanych w Ł. przy ulicy (...) kształtuje się na poziomie 3.400 zł za 1 m².

/pismo k .82 akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów. Dokonane ustalenia nie były pomiędzy stronami sporne i żadna ze stron ich nie kwestionowała.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zasady odpowiedzialności wnioskodawczynie regulują przepisy Ordynacji podatkowej. Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121 ze zm.) szczegółowo wymienione w nim przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa – tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 613 ze zm. (m.in. art. 97 § 1, art. 98 § 1 i 2 pkt 1, 2, 5 i 7 i art. 100 § 1) stosuje się odpowiednio do należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, a na podstawie art. 32 - także do składek na Fundusz Pracy i ubezpieczenie zdrowotne.

Na mocy art. 97. § 1 Ordynacji podatkowej - spadkobiercy podatnika (...) przejmują przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy.

Stosownie do treści art. 98. § 1 Ordynacji podatkowej do odpowiedzialności spadkobierców za zobowiązania podatkowe spadkodawcy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe.

Zgodnie z dyspozycją art. 98 § 2 pkt 1, 2, 5 i 7 Ordynacji podatkowej przepis § 1 stosuje się również do odpowiedzialności spadkobierców za:

- zaległości podatkowe, w tym również za zaległości, o których mowa w art. 52 § 1;
- odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych spadkodawcy;
- opłatę prolongacyjną;
- koszty upomnienia i koszty postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec spadkodawcy powstałe do dnia otwarcia spadku.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że wnioskodawczynie przyjęła spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Oznacza to, że ponosi ona odpowiedzialność za długi spadkodawcy na podstawie art. 1031 § 2 k.c., zgodnie z którym w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie pominął w wykazie inwentarza lub podstępnie nie podał do spisu inwentarza przedmiotów należących do spadku lub przedmiotów zapisów windykacyjnych albo podstępnie uwzględnił w wykazie inwentarza lub podstępnie podał do spisu inwentarza nieistniejące długi.

Spadkodawca W. S. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą.

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą są obowiązane, bez uprzedniego wezwania, opłacić składki na ubezpieczenie zdrowotne za każdy miesiąc kalendarzowy w trybie i na zasadach oraz w terminie przewidzianym dla składek na ubezpieczenie społeczne (art. 29 ust. 1 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz art. 87 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Na mocy art. 46. ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Z treści ust. 2 wynika, iż rozliczenie składek, o których mowa w ust. 1, oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu zasiłków oraz zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych podlegających rozliczeniu na poczet składek następuje w deklaracji rozliczeniowej według ustalonego wzoru.

Poza sporem jest, że na koncie spadkodawcy W. S. jako płatnika składek widniało zadłużenie.

Jak wskazano powyżej ustawodawca nałożył na płatnika składek obowiązek obliczania, rozliczania i opłacania należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy, według zasad wynikających z przepisów ustawy.

Z treści art. 31 w/w ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wynika jasno, że do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio między innymi art. 51 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, w myśl którego zaległością podatkową (tu odpowiednio składkową) jest podatek nie zapłacony w terminie płatności.

Oznacza to, że zaległość powstaje na skutek samego niedotrzymania terminu realizacji zobowiązania podatkowego (składkowego), niezależnie od przyczyn tego stanu rzeczy, w tym winy lub braku winy w terminowym spełnieniu świadczenia po stronie płatnika składek, czy jego pozostawania w dobrej wierze.

Ordynacja podatkowa w art. 53 § 1 przewiduje naliczanie odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych, a więc w sytuacji braku terminowego spełnienia świadczenia, od dnia następującego po dniu upływu terminu płatności (§ 4 art. 53 Ordynacji podatkowej).

A zatem dla istnienia obowiązku uiszczenia odsetek nie ma znaczenia przyczyna nieterminowego wykonania zobowiązania podatkowego, gdyż każda sytuacja faktyczna istnienia zaległości podatkowej rodzi następstwa w postaci powinności świadczenia od niej odsetek (tak przyjął też Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 23 stycznia 1985 r. SA/LU 282/85; POP 1992, Nr 1, poz. 27).

Czyli nieopłacenie w terminie należnych składek skutkuje powstaniem obowiązku naliczenia odsetek niezależnie od przyczyny, dla których powstała zaległość składkowa.

Jednocześnie przepis art. 53 § 4 Ordynacji podatkowej w sposób niebudzący wątpliwości określa, że odsetki za zwłokę naliczane są od dnia następującego po dniu upływu terminu płatności, nie przewidując innej możliwości ustalenia daty początkowej naliczania odsetek.

Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym uznać należy, iż po stronie spadkodawcy istniało zadłużenie z tytułu nieopłacenia składek na ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy i ubezpieczenie zdrowotne. Wnioskodawczyni przyjęła spadek po zmarłym W. S. z dobrodziejstwem inwentarza, co oznacza, że ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. W dniu 28 kwietnia 2014 roku na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi z dnia 17 grudnia 2013 roku, sygn. akt II Ns 1960/13, sporządzony został przez Komornika Sądowego spis inwentarza majątku spadkowego, zgodnie z którym na aktywa spadku po zmarłym w dniu 6 maja 2013 roku T. S. składa się stanowiący współwłasność lokal mieszkalny nr (...) położony w Ł. przy ulicy (...), o powierzchni użytkowej 50,54 m², którego wartość nie została oszacowana.

Z pisma Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego Ł. z dnia 25 września 2015 roku wynika jednak, że wartość rynkowa lokali mieszkalnych zlokalizowanych w Ł. przy ulicy (...) kształtuje się na poziomie 3.400 zł za 1 m². Wysokość zadłużenia z tytułu składek, które wnioskodawczyni winna uregulować zamyka się natomiast kwotą 22.714,95 zł.

W niniejszym postępowaniu wnioskodawczyni nie podważała ustaleń organu rentowego podnosiła tylko, że nie jest w stanie uregulować zadłużenia z uwagi na swoją trudną sytuację materialną. Wskazać należy, że te okoliczności mogą być brane jednakże pod uwagę wyłącznie w postępowaniu wszczętym w wyniku złożenia przez odwołującą wniosku o umorzenie należności składkowych. Nie mają zatem znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy.

Umorzenie jest wyrazem definitywnej rezygnacji z możliwości wyegzekwowania należności z tytułu nieopłaconych składek od podmiotów zobowiązanych do ich uregulowania.

Umorzenie należności z tytułu składek może nastąpić po spełnieniu przesłanek określonych w takich aktach prawnych, jak:

- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 205, poz. 1585 ze zm.),

- rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad umarzania należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne(Dz. U. z 2003 r. nr 141, poz. 1365),

- ustawa z dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2002 r. nr 241, poz. 2074 ze zm.).

Mając wszystkie powyższe okoliczności na uwadze Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia apelacji.

20.06.2016r..